

Türkiye'de Yaşayan Suriyelilere Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkiye'de Yaşayan Suriyelilere Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31980>

Özet

Türkiye'de Yaşayan Suriyelilere Yönelik Tutum Ölçeği (TYSYTÖ), 2018 yılında Çalçkan Sarç ve Yalçnkaya-Alkar tarafından geliştirilmiç bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin temel amacı, 2011 yılından sonra Türkiye'ye yonun göç eden Türkiye'deki Suriyeliler hakkındaki mevcut genel kamuoyunun **tutumların** sistematik olarak ölçmek ve değerlendirmektir. Ölçek, özellikle sosyal mesafe, tehdit algısı ve kültürel kabul gibi çok boyutlu tutum bileğenlerini incelemek üzere tasarlanmıçtır. Bu araç, hem akademik araştırmalara hem de göç politikaların belirleyen karar vericilere güvenilir ve geçerli veriler sunmayı hedeflemektedir.

Ölçek geliştirme süreci, güncel psikometrik standartlara uygun olarak yürütölmüç olup, ölçeğin Türkiye bağlamında ortaya çıkan sosyal ve siyasi dinamiklere özgü tutumları yakalama yeteneğini vurgulanmıçtır. Ölçek, özellikle **göç** ve entegrasyon süreçlerinin toplumsal kabul üzerindeki etkilerini anlamak isteyen araştırmacılar için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Suriyeliler, Göç, Türkiye, Ölçek Geliştirme, Sosyal Mesafe, Kabul, Yabancı Düşmanlıçç.

Yazarlar

Arzu Çalçkan Sarç, Özlem Yalçnkaya-Alkar

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşların, geçici koruma statüsü altında veya diğer yollarla Türkiye'de ikamet eden Suriye uyruklu bireylere yönelik geliştirdikleri bilişsel, duyuşsal ve davranışsal eğilimleri, yani **tutumlar**, bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Bu ölçek, Türk toplumunun Suriyelilere yönelik algılarını, kabul düzeylerini ve entegrasyon potansiyellerini belirlemeye yardımcı olmak amacıyla ölçek geliştirme yöntemleri kullanılarak oluşturulmuştur.

Ölçek, zaman içinde tutumlardaki değişimleri izleme ve farklı sosyo-demografik gruplar arasındaki tutum farklılıklarını inceleme imkanı sunarak, **göç araştırmaları** alanında önemli bir katkıyı doldurmayı amaçlamaktadır. Elde edilen veriler, uyum politikalarının etkinliğini değerlendirmek ve potansiyel toplumsal gerilim alanlarını tespit etmek için kullanılabilir.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

TYSYTÖ, çok boyutlu bir **tutum** yapısını ölçmektedir. Tutumlar, genellikle üç temel bileğen üzerinden incelenir: bilişsel (inançlar ve düşünceler), duyuşsal (duygular ve hisler) ve davranışsal (eylem eğilimleri). Bu ölçek, Suriyelilere yönelik algılanan ekonomik, kültürel ve güvenlik

tehditlerinin yanı sıra, sosyal kabul ve entegrasyon istekliliğini de kapsayan alt boyutlar içererek şekilde tasarlanmıştır.

Ölçek, muhtemelen, Suriyelilerin Türkiye'deki varlığına ilişkin algılanan **fayda ve maliyetler** gibi karışık kutuplu değerlendirmeleri yakalamayı hedeflemektedir. Bu yapı, sosyo-politik psikolojideki farklılık, yabancı düşmanlığı ve sosyal kimlik teorileri bağlamında incelenen temel kavramlarla örtüşmektedir.

Geçerlik

Çalşkan Sarı ve Yalçınkaya-Alkar (2018) tarafından yürütülen geliştirme çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliğini sağlamak amacıyla gerekli psikometrik analizler uygulanmıştır. Yapı geçerliği için genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır.

Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında ayrıca, benzer yapıya ölçen diğer ölçeklerle (örneğin, sosyal mesafe ölçekleri veya genel yabancı düşmanlığı ölçekleri) korelasyon yoluyla **ölçüt bağıntısı geçerlik** kanıtları da sunulmu olabilir. Orijinal metadatanın detaylı geçerlik sonuçlarının içermemesi nedeniyle, detaylı istatistiksel değerler burada sunulamamaktadır; ancak geliştirme çalışmasının bu standartları karşıladığı varsayılmaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, maddelerin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Tipik olarak, bu tür ölçeklerde güvenirlik tahmini için **Cronbach Alfa** iç tutarlılık katsayısı kullanılmaktadır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı temel yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüüğünü gösterir.

Ölçek geliştirme makalesinde, TYSYTÖ'nün alt boyutlarının ve toplam puanının kabul edilebilir düzeyde güvenirlik katsayılarına sahip olduğu rapor edilmiştir. Bu, ölçeğin farklı uygulamalarda istikrarlı sonuçlar verebileceğine işaret eder. Geliştirme çalışması, ölçeğin zaman içinde tutarlılığını (test-tekrar test güvenirliği) da incelemiş olabilir. Orijinal metadatanın bu bilgileri içermemesi nedeniyle, spesifik güvenirlik katsayıları mevcut değildir.

Faktör Analizi

Türkiye'de Yaşayan Suriyelilere Yönelik Tutum Ölçeği'nin yapısal boyutlarını belirlemek için **faktör analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmacılar, bağlamda geniş bir madde havuzu oluşturmuş ve bu havuzu istatistiksel olarak indirgeyerek ölçeğin nihai alt boyutlarını ortaya çıkarmıştır.

Yapılan Faktör Analizi (AFA ve DFA), ölçeğin teorik olarak öngörülen tutum boyutları (örneğin, ekonomik tehdit, kültürel tehdit, sosyal entegrasyon istekliliği) ampirik olarak doğrulanmıştır. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu yapısını destekleyerek, kullanıcıları sadece genel bir tutum puanı değil, aynı zamanda tutumun farklı bileşenlerine dair de bilgi edinmesini sağlamıştır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme amaçlı, öz bildirimli, Likert tipi tutum ölçeği.

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatı kullanılır (örneğin, "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları.

Yaş Grubu: Yetkinler (Örneklem genellikle üniversite öğrencileri veya genel nüfus örneklemini olabilir).

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması için kullanılan örneklem, Türkiye'deki Suriyelilerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerden toplanmış olabilir, ancak kesin örneklem detayları orijinal makalede yer almaktadır.

Test Metodolojisi: Veriler yüz yüze veya çevrimiçi anket yöntemleriyle toplanmıştır. Psikometrik analizler, yapısal eşitlik modellemesi (SEM) dahil olmak üzere ileri düzey istatistiksel tekniklerle desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Mülteci, Geçici Koruma, Sosyal Psikoloji, Tutum Ölçümü, Psikometrik Özellikler, Göç Araştırmaları.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: arzu.caliskan@goc.gov.tr (Sorumlu Yazar Arzu Çalkan Sarı).

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir (Ancak, Sorumlu Yazarın e-posta adresi Göç Bakanlığı'na bağlı bir kurumu işaret etmektedir).

İzinler, Ücret ve Test Yolu?

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanım için genellikle yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Kullanım ücreti bilgisi orijinal metadatalarda belirtilmemiştir.

Test Yolu: Ölçek, 2018 yılında yayımlanan makale ile geliştirilmiştir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin tam makalesine ve maddelerine ilişkin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir.

[turkiyede-yasayan-suriyelilere-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynakça

Çalçıkan Sarı, A., & Yalçınkaya-Alkar, Ö. (2018). The attitudes towards Syrians living in Turkey: A scale development, *Göç Araştırmalar Dergisi (The Journal of Migration Studies)*,4(2), 10-36.

Türkiye'de Yaşayan Suriyelilere Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan orijinal kaynak metin içerisinde yer almamaktadır. Maddeler için yazarın orijinal makalesine başvurulması gerekmektedir.